

ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНИ

Кафедра управління персоналом та економіки праці

СИЛАБУС
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПНПБ 2.11. «ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

ДЛЯ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ
заочної форми навчання

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ПСИХОЛОГІЯ»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 05 «СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 053 «ПСИХОЛОГІЯ»

Курс	II	
Семестр	3-й	
Вид контролю	іспит	
Кількість годин / кредитів	90 год. / 3 кредити	
з них:	а. ф. н.	з. ф. н.
<i>лекції</i>	–	6 год.
<i>практичні</i>	–	–
<i>семінарські</i>	–	2 год.
<i>індивідуальні завдання</i>	–	20 год.
<i>самостійна робота</i>	–	62 год.
Викладач	Колесник Ірина Анатоліївна, к.е.н., доцент	
Email:	kolesn.irina2011@gmail.com	
Консультації	ВТ, ЧТ – 12 ⁰⁰ –14 ⁰⁰	

1. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є загальні закономірності розвитку підприємництва, системи бізнес планування, процесів реєстрації підприємництва, патентування та ліцензування.

Міждисциплінарні зв'язки.

Дисципліна «Основи підприємницької діяльності» відповідно до структурно-логічної схеми дисциплін, передбачених навчальними планами фаху, викладається одночасно з вивченням дисципліни «Основи менеджменту».

Метою викладання навчальної дисципліни є оволодіння студентами комплексом знань з основ підприємництва, формування навичок підприємницького мислення, знань у сфері початкових дій у бізнесі, розуміння логіки та схем підприємницької діяльності у загальному вигляді.

Основні завдання вивчення дисципліни полягають в теоретичній та практичній підготовці студентів з питань:

- з'ясування місця дисципліни в навчальному процесі, розкриття її основної мети та визначення основних категорій підприємництва;
- формування чітких уявлень щодо загальнотеоретичних засад підприємництва;
- ознайомлення із сучасним станом розвитку підприємництва та його проблемами;
- формування у студентів цілісного бачення проблем підприємницької діяльності;
- озброєння студентів навичками і вміннями, необхідними для організації власної справи.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення дисципліни студент повинен набути такі компетентності:

Загальні компетентності

Інструментальні компетентності:

- здатність до аналізу концептуальних засад та визначення сутності та ролі підприємницької діяльності, основних її форм, суб'єктів та об'єктів;
- знання і уміння оперувати економічними категоріями та поняттями в сфері підприємницької діяльності;
- усне спілкування рідною мовою у процесі дискусії;
- знання другої мови при оволодінні іншомовними джерелами;
- елементарні комп'ютерні навички (використання мережі Інтернет для опанування рекомендованих електронних джерел, робота у Microsoft Office PowerPoint при підготовці доповіді з презентацією);
- навички управління інформацією для виокремлення тенденцій розвитку підприємницького середовища (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел);
- навички прийняття обґрунтованих управлінських рішень з питань підприємницької діяльності.

Міжособистісні компетентності:

- уміння працювати у команді;
- здатність до критики та самокритики під час дискусії;
- уміння донести до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності;
- навички та уміння формування міжособових стосунків у колективі при обстоюванні власної позиції під час дискусії;
- етичні зобов'язання при опонуванні до виступів доповідачів;
- розуміння традицій і звичаїв інших культур, уміння проявляти толерантне ставлення;
- уміння критично оцінювати явища, ситуації, діяльність осіб, спираючись на отриманні знання.

Системні компетентності:

- здатність застосовувати знання на практиці;
- здатність до навчання;
- критично мислити і генерувати креативні ідеї та вирішувати важливі проблеми на інноваційній основі.
- здатність працювати самостійно при опрацюванні джерел, підготовці доповіді з презентацією, підготовці альтернативних підходів до висвітлення теми дискусії;

- турбота про якість доповіді та презентації;
- бажання досягти успіху при обговоренні тем доповідей з презентацією;
- здатність адаптуватися до нових ситуацій у професійній діяльності;
- уміння реалізовувати проекти в сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Фахові компетентності

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати:

- технологію заснування власної справи та типологію підприємств;
- основні принципи організації і розвитку малого підприємництва;
- організацію фінансової діяльності малих підприємств;
- основи кадрової політики малих підприємств;
- організацію процесу планування в малому бізнесі.

вміти:

- аналізувати власні можливостей щодо кар'єри у бізнесі;
- досліджувати середовища підприємницької діяльності;
- здійснювати раціональну організацію фінансової діяльності підприємства;
- застосовувати на практиці принципи розробки бізнес-плану малого підприємства;
- використовувати принципи формування колективу і стратегії розвитку персоналу підприємства.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Підготовка студентів з курсу «Основи підприємницької діяльності» потребує використання активних форм навчання, які наближують навчальний процес до реальних професійних ситуацій.

Для активізації процесу навчання студентів у ході вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології та засоби:

✓ **на лекціях** чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага студентів на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; заохочуються студенти до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо;

✓ **на семінарських заняттях** обговорюються основні проблеми теми; проводяться дискусії, спрямовані на поглиблення, розширення, деталізацію і закріплення теоретичного матеріалу, які сприяють активізації пізнавальної діяльності студентів, формуванню самостійності суджень, умінню відстоювати власні думки, аргументувати їх на основі наукових фактів та сприяють оволодінню фундаментальними знаннями, допомагають розвивати логічне мислення, формувати переконання, оволодівати культурою толерантності.

✓ **самостійну роботу студента** викладач планує разом зі студентом, але виконує її студент за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача; зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є чіткий контроль відвідування студентами занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів, тем	Кількість годин					
	заочна форма навчання					
	Усього	в тому числі				
		Лекції	Семінарські	Практичні	СРС	Індивідуальна робота
90	6	2	–	62	20	
Модуль I						
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи підприємництва						
<i>Тема 1.</i> Підприємництво в ринковому середовищі	9,5	1	0,5	–	8	–
<i>Тема 2.</i> Організація підприємництва	11	1	1	–	9	–
<i>Тема 3.</i> Види та сфери підприємницької діяльності	10,5	1	0,5	–	9	–
<i>Тема 4.</i> Державне регулювання підприємництва	10	1	–	–	9	–
Разом за змістовим модулем 1	41	4	2	–	35	–
Змістовий модуль 2. Практичні основи підприємництва						
<i>Тема 5.</i> Фінансування та оподаткування підприємництва	10	1	–	–	9	–
<i>Тема 6.</i> Конкурентоздатність підприємницьких операцій	10	1	–	–	9	–
<i>Тема 7.</i> Менеджмент у підприємстві	9	–	–	–	9	–
Разом за змістовим модулем 2	29	2	–	–	27	–
<i>Усього годин за модулем I</i>	<i>70</i>	<i>6</i>	<i>2</i>	<i>–</i>	<i>62</i>	<i>–</i>
Модуль II						
<i>ІНДЗ</i>	<i>20</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>20</i>
Усього годин:	90	6	2	–	62	20
Підсумковий контроль – іспит						

Методи навчання

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація, демонстрування; опорних сигналів; опорних конспектів);
- практичні методи (вправи; практичні завдання; спостереження).

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

4. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль і оцінювання знань, вмінь та навичок студентів здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу і складається з двох етапів: поточного та підсумкового.

Поточний контроль здійснюється в процесі вивчення дисципліни на семінарських заняттях і проводиться у терміни, які визначаються календарним планом.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння теоретичного матеріалу, вироблення навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацювати тексти, здатності осмислити зміст теми, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

- систематичність, активність, своєчасність та результативність роботи над вивченням програмного матеріалу дисципліни, у т.ч. виконання домашніх завдань та розв'язання задач;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;
- виконання індивідуального завдання.

Об'єктом підсумкового контролю знань студентів у формі іспиту є виконання усних та письмових завдань.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Підсумкова оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань студентів **заочної** форми навчання складається з рейтингу навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 50 балів, і рейтингу з атестації – 50 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування, самостійна та контрольна робота							Підсумковий тест (іспит)	Сума
Модуль I							50	100
Лекції та семінарські заняття								
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 5	T 7		
50								

Шкала оцінювання: національна та ECTS

- 90-100 балів – **відмінно** (A, відмінно);
- 82-89 балів – **добре** (B, дуже добре);
- 75-81 балів – **добре** (C, добре);
- 68-74 балів – **задовільно** (D, задовільно);
- 61-67 балів – **задовільно** (E, достатньо);
- 35-60 балів – **незадовільно** (FX, з можливістю повторного складання);
- 1-34 балів – **незадовільно** (F, з обов'язковим повторним курсом).

Критерії оцінювання

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в робочій навчальній програмі дисципліни. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті.

Критерії оцінювання:

«ВІДМІННО» (А, 90-100 балів) – студент дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% питань, рішення задач та виконання вправ є правильними, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформлює завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність і творчість у виконанні групових завдань;

«ДОБРЕ» (В, 82-89 балів, дуже добре; С, 75-81 балів, добре) – студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді не менш ніж на 75% питань, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність у виконанні групових завдань;

«ЗАДОВІЛЬНО» (D, 68-74 балів, задовільно; E, 61-67 балів, достатньо) – студент дає правильну відповідь не менше ніж на 61% питань, або на всі питання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача; при цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність, участь у виконанні групових завдань;

«НЕЗАДОВІЛЬНО» (FX, 35-60 балів, незадовільно з можливістю повторного складання; F, 1-34 бали з обов'язковим повторним курсом) – студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі питання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, має неповний конспект лекцій, індиферентно або негативно проявляє себе у виконанні групових завдань, загалом має поверхневе уявлення про основний навчальний матеріал, не може ним оперувати.

5. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Політика курсу полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

1. Науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники закладу вищої освіти зобов'язані:

- 1) забезпечувати високий науково-теоретичний і методичний рівень викладання;
- 2) дотримуватись норм педагогічної етики, моралі, поважати людську гідність майбутніх спеціалістів;
- 3) залучати здобувачів освіти до наукової діяльності;
- 4) дотримуватися в освітньому процесі академічної доброчесності та забезпечувати її дотримання здобувачами вищої освіти;
- 5) розвивати в осіб, які навчаються в Інституті, самостійність, ініціативу, творчі здібності;
- 6) дотримуватися законів України, статуту та Етичного Кодексу ІПК ДСЗУ, інших нормативно-правових актів.

2. Здобувачі вищої освіти, зобов'язані:

- 1) дотримуватися вимог законодавства, Статуту та правил внутрішнього розпорядку Інституту;
- 2) виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями;
- 3) виконувати вимоги освітньої програми та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання:
 - не пропускати заняття без поважної причини та не запізнюватися;
 - брати активну участь в освітньому процесі, вести конспекти лекцій, практичних занять, готувати теоретичний та практичний матеріал, виконувати передбачені курсом вправи, вирішувати задачі та тестові завдання;
 - здійснювати самостійну підготовку до занять згідно до затвердженого плану;
 - відпрацьовувати пропущені заняття (лекції, практичні, семінарські) у вигляді рефератів, презентацій, розрахунків згідно з темою заняття під час консультацій викладача за розкладом кафедри не пізніше завершення семестру;
 - складати згідно з графіком поточний модульний контроль (ІНДЗ, контрольна робота) з дисципліни;

4) дотримуватись академічної доброчесності:

- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилатись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із Інституту.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Варналій З.С. Основи підприємництва: навч. посіб. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання-Прес, 2003. – 285 с. Дашков Л. П. Предпринимательство и бизнес: учеб. пособ. / Л.П. Дашков, А.И. Данилов, Е.Б. Тютюкина. – М.: ИВЦ “Маркетинг”, 1996. – 304 с.
2. Климко О. Власна справа: навч.-метод. посіб. / О. Климко, А. Ковалко. – К.: Юніверс, 2001. – 108 с.
3. Колот В.М. Підприємництво: організація, ефективність, бізнес-культура: навч. посіб. / В.М. Колот, І.М. Рєпіна, О.В. Щербина; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". – Вид. 2-ге, перероб. та допов. – К.: КНЕУ, 2009. – 444 с.
4. Малий бізнес та підприємництво у ринкових умовах господарювання: навч. посіб. / Л.І. Воротіна, В.Є. Воротін, Л.А. Мартинюк, Т.В. Черняк: Ред. Л.І. Воротіна. – 3-тє вид., доп. і перероб. – К.: Європ. ун-т, 2004. – 308 с.
5. Маршавін Ю.М. Підприємництво за сприяння державної служби зайнятості: досвід успішних підприємців: навч.-метод. посіб. / Ю.М. Маршавін, О.В. Мельник, Т.К. Кузнецова; Ін-т підготов. кадрів держ. служби зайнятості України. – К.: ІПК ДСЗУ, 2008.
6. Мочерний С.В. Основи підприємницької діяльності: Посібник / С.В. Мочерний, О.А. Устенко, С.І. Чеботар. – К.: Академія, 2001. – 280 с.
7. Онищенко Т. Предпринимательская деятельность без создания юридического лица. – 3-е изд., перераб. и доп. – Х.: Фактор, 2000. – 376 с.
8. Организация предпринимательства / Э.А. Арустамов, А.Н. Пахомкин, А.П. Платонов и др. – М.: Маркетинг, 2001. – 249 с.
9. Пиріг О.А. Підприємництво в Україні: від витоків до сьогодення: монографія / О. Пиріг, Д. Черняк. – К.: УкрДрук, 2011. – 198 с.
10. Підприємництво й бізнес-культура: навч. посіб. / за заг. ред. М.П. Денисенка; Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького, Київ. нац. ун-т технологій і дизайну. – Черкаси: ЧНУ: Маклаут, 2013. – 149 с.
11. Підприємництво та бізнес-культура підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л.О. Лігоненко; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011 – 508 с.
12. Підприємництво: психологічні, організаційні та економічні аспекти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С.Д. Максименко та ін.; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. – 719 с.
13. Покропивний С.Ф. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність: навч. посіб. / С.Ф. Покропивний, В.М. Колот. – К.: КНЕУ, 1998. – 352 с.
14. Предпринимательство: учеб. для вузов / Под. ред. В.Я. Горфинкеля, Г.Б. Поляка, В.А. Швандара. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1999. – 475 с.
15. Пуцько Б.М. Основи підприємницької діяльності (практичні аспекти): навч. посіб. – Л., 1997. – 130 с.
16. Розвиток підприємництва в Україні / П. Гайдуцький та ін. – К.: Нора-Друк, 2003. – 248 с.
17. Сизоненко В.О. Сучасне підприємництво: Довідник. – К.: Знання-Прес, 2003. – 379 с.